

MŪSU Lietuva

Jornal Lituanu «NOSSA LITUANIA»
 DIRETOR RESPONSÁVEL
 DR JOSÉ FERREIRA CARRATO
 REDATOR: MONS. P. RAGAZINSKAS
 SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
 LAIKRAŠTIS
 A D R E S A S:
 AV. ZELINA, 515 - C. POSTAL 4118
 SÃO PAULO
 ATSKIRO NUMERIO KAINA 10,00

NR. 586 (38)

SÃO PAULO — BRASIL — 1960 M. RUGSĖJO MĖN. — SETEMBRO 24 D.

XIII METAI

Mirė Prof. Kazys Pakštas

Rugsėjo m. 11 d. ankstybą rytmetį staiga mirė dinamiškas visuomenininkas, kultūrininkas, mokslininkas, universiteto profesorius Dr. Kazys Pakštas Mirė Čikagoje.

Velionis gimė Lietuvoje, Užpaliuose 1893 m. Pradžios ir vidurinį mokslą išėjo Lietuvoje. Iš pat jaunystės įsijungė į lietuvišką veikimą, rusų carų draudžiamą. Dar būdamas jaunuoliu, žandarų persekiojamas, paliko tėvynę išvykdamas į užjūrius — Šiaurės Ameriką.

Kaip kiekvieno imigranto, taip ir Pakšto, pirmieji žingsniai naujame krašte nebuvo lengvi. Atvykęs Ameriką apsisustojo pas ūkininką žemės dirbti, miškų kirsti. Vėliau persikelia į miestus, dirba spaustuviųje kaip I-ikraščių rinkėjas, vėliau redaktorius. Dirbo ir kartu mokėsi.

1918 m. Forchmo universitete gavo sociologijos fakulteto diplomą. 1923 m. Šveicarijje gavo filosofijos diplomą ir daktarą.

Grįžta Lietuvon universitetatan kur profesoriauja ligi 1939 m. Kartu buvo ir Latvijos universiteto geografijos profesorius.

1939 m. grįžęs Ameriką profesoriauja visoje eilėje akademių, universitetų.

Plačiai visuomenei prof. Pakštas yra daugiau žinomas ne kaip mokslininkas, bet kaip dinamiškas visuomenininkas, kultūrininkas.

— Rugsėjo 12-14 dienomis Paryžiuje įvyko Indijos konferencija, kurioje dalyvavo JAV, Didž. Britanija, Vokietija, Prancūzija, Kanada ir Japonija.

Buvo svarstomas pagalbos Indijai suteikimas, jos trečiajam penkmečio planui įgyvendinti. Planui praversti reikia milijardų dolerių.

— Prancūzijos pramonės štos vis šių metų pirmųjų šešių mėnesių bėgyje, palyginus su praėjusiais metais, yra 6,7 procentais aukštesnis.

Kad konjunktūrinė padėtis Prancūzijoje anaiptol nėra stagnacijos stovyje, liūdi ja tai kad Prancūzijos eksportas, palyginus su 1959 metais padidėjo ne mažiau kaip 39 procentais; tuo pačiu metu jos eksportas sumažėjo 32 procentais. Bedarbių problemos darartiniu metu Prancūzijoje nėra atlyginimų pakelimai kilo

A. A. Prof. Kazys Pakštas

Amerikoje buvo 1916-1918 m. generaliniu Tautos Fondo sekretoriumi, redagavo kurį laiką «Darbininką», «Vytį», «Draugą».

Būdamas Lietuvoje, Pakštas buvo keleta metų Ateitininkų federacijos vyriausiu vadu.

Prof. Pakštas buvo nenuilstamas kovotojas už Lietuvos laisvę. Šiam tikslui jis panaudojo universiteto tribūną, mokslininkų rėtelių spaudą. Visuok domėjosi ir jokio užlavio nelaike per sunkiu ir neįgyvendinamu. Tačiau jo visos veiklos dėmesio centre buvo lietuvių tauta, jos gelbėjimas nuo pražūties ir jos išvedimas į didžiųjų nacijų rangą.

Politinėje srityje velionis visą laiką aktyviai dalyvavo krikščionių demokratų eilėse.

Buvo Vidurinės Europos krikščionių demokratų unijos vicepirmininkas.

4-5% kas metai pagal gamybos padidėjimą. Tuo tarpu prekių kainos liko nepasikeitusios. Tikimasi, kad 1960-61 metais numatytame plane Prancūzijos pramonė padidės 7,8, o žemės ūkio gamyba 3-4%.

— Š. m. rugsėjo 4 d. Italijos min. pirmininkas Fanfani, atvykęs pas de Gaulle, tarėsi ūkinio ir politinio apsiungimo klausimais. Oficialaus šio pasikalbėjimo duomenų pranešimo nėra: jis bus paskelbtas ne anksčiau kaip apie rugsėjo mėn. vidurį, praėjus konsultacijoms tarp Prancūzijos, Belgijos ir Liuksemburgo.

Kol kas aišku tik tiek, kad per ūkinį apsiungimą siekiama solidaus politinio apsiungimo.

Ta pačia proga reikia paminėti būsimą 5 dienų de Gaulle kelionę Bretagnėje, kurios metu jis pasakys 22 kalbas. Jo kalbų tema: NATO, Europa ir Atžyvas Taipgi neseniai

KAIP BAUDONOJI KINIJA VEDA KOMUNISTINĘ PROPAGANDĄ LOTYNŲ AMERIKOJE

«Lotynų Amerikos seminaras» Pekine yra viena svarbiausių Raud. Kinijos propagandos centrų, skirtų Lotynų Amerikai. Mokiniai įgyja teorinių ir praktinių žinių vadovavimui įmonėse, firmose, komi diplomatijos, socialinių reformų mokslo, kolektyvizacijos ir partizaninio karo vedimo taktikos. Mokytojai šiame seminare Lotynų Amerikos ir Raud. Kinijos funkcionieriai. Ypatingai gerai kvalifikuoti šio seminaro kursantai vėliau siunčiami Šanchajun, kur jie kaip agentai dirba radio «Laisvosios Lotynų Amerikos Balsas» žinyboje kuri nel-galiai siunčia žinias Brazilijon, Čilėn, Peru ir Urugvajun.

Plečiamas pasikeitimas delegacijomis: tai klasiška komunistinės infiltracijos priemonė. 1959 m. 17 Raud. Kinijos delegacijų išvyko Lotynų Ameriką. Tuo pačiu metu Pekine lankėsi 167 delegacijos (14 iš Čilės, 13 iš Brazilijos, 12 iš Venezuelos, 11 iš Urugvajaus, 10 iš Argentinos, 9 iš Kubos, 4 iš Meksikos, 4 iš Paragvajaus ir 4 iš Peru).

— Š. m. rugsėjo 1 d. suka ko 120 metų nuo lietuvių liaudies dainų rinkėjo Liudviko Rėzos mirties. Gimė jis 1776 m. Kuršių Neringoje. Ilgus metus profesoriavo Karaliaučiaus universitete, vadovavo lietuvių kalbos seminarui. Didžiausias jo nuopelnas — tai Kristijono Donelaičio «Metų» išleidimas. Taip pat jis pirmasis išleido didelį lietuvių liaudies dainų rinkinį Rėza minėtiną kaip poetas ir vertėjas. Vokiečių kalba jis išleido 2 savo eilėraščių rinkinius: išvertė į vokiečių kalbą Donelaičio «Metus» ir savo paties išleista lietuvių liaudies dainas Rėzos darbai su kėle Lietuvoje ir kituose kraštuose platų susidomėjimą lietuvių literatūra ir liaudies dainomis.

— Š. m. rugp. 31 d. Lietuvos nusipelnęs kolektyvas, Tarpautinio konkurso Budapešte laimėtojas, Valstybinis styginis kvartetas: E. Paulauskas, K. Kalinauskaitė, J. Pledžinskas ir M. Šenderovas išvyko ilgon kelionėn po penkias Vidurinės Azijos respublikas.

jis yra viena proga pabrėžęs, kad Europa nebijo rytinio komunistinio bloko.

Nev Yorke milžiniskos demonstracijos prieš Kruščiovą, Konge sudaryta prieskomunistinė vyriausybė

KRUŠČIOVAS NEW YORKE

Rugsėjo m. 19 d. New Yorko uostan įplaukė laivas «Baltika», atvežęs Kruščiovą ir kitus kaimynus, satelitinių kraštų diktatorius į Jungtinių Tautų Organizacijos susirinkimą.

Dabar Kruščiovas kitaip buvo sutiktas, negu prieš metus kada jis buvo oficialus svečias: ne tik be orkestrų ir kitų iškilmių, bet susirinkusios minios, kurių daugumoje sudarė pavergtųjų kraštų imigrantai, su nepalankiais šūkiais ir plakatais, vaizduojančiais pavergtųjų vergiją «Važiuk atgal, Kruščiove». «Šalin Kruščiovas, Ukrainos ir Vengrijos budelis» ir t.t... Demonstracijos Kruščiovą persekioja visur: hotelyje, Jungtinių Tautų Organizacijos patalpose ir kitur.

Ujamas yra ne vien Kruščiovas, bet ir kiti pavergtųjų smaugikai. Ne be reikalo Kruščiovas sūlo, kad Jungtinių Tautų Organizacijos būstinė būtų perkelta kitan kraštan. New Yorko gyventojai esą per žiaurūs.

FIDEL CASTRO SU MAISU NEW YORKE GATVĖSE

Kaip yra nekenčiami komunistų atstovai, priekyje su Nikita Sergejevič. rodo tas faktas, kad daugumas viešbučių šeimininkų nenorėjo priimti jų delegacijas. Tų nepageidaujamų tarpe yra ir Kubos diktatorius. Jis su visais kaip pangsais buvo apgyvendintas viename viešbutyje. Bet viešbučio šeimininkas paprašė 10 tūkstančių dolerių užsistato ir kaip tvirtina, Fidel Castro. Kubos delegacijos nariams neleido restoraną įeiti. Gal būtų delto, kad «demokratiškos» Kubos liaudies atstovai buvo be kaklaraiščių. Tada Fidel Castro demonstratyviai apleido hotelį ir užsimitęs maišą, šienyką ant rankos nuvyko pas Jungtinių Tautų Organizacijos generalinį sekretorių prašyti vietos nakvynei. Dar pagrąšino, jei nesuras patalpų tai

Jų maršrutą įeina Aschebadas, Leninabadas, Taškentas, Franžė, Alma Ata, Karaganda ir kt. Tai pirmos gastrolių, kuriose Vidurinėje Azijoje bus atstovaujamas lietuvių muzikos atlikėjų menas. Kvar-teto programon įeina Šoštakovičiaus, Bartoko, Haideno, Franko ir Gruodžio kūriniai.

nakvosias gatvėje.

Bet tuo metu gavo žinią, kad buvo surastas hotelis Kubos delegacijai Harlem. juodžių priemiestyje, už kokios dešimts kilometrų nuo miesto centro. Fidel Casto įten su visa savo kompanija ir nuvyko. Ten tuoj pat nusiskubino Kruščiovas sveikinti Kubos «išlaisvintoją».

Šita istorija jau iš ansto buvo suplanuota ir surežisuota, kad daugiau populiarumo įgytų.

Kruščiovas New Yorke žada pasilikti net ligi Naujų Metų. Jis čia norėtų susitikti su įvairių valstybių vadais, jų tarpe ir su prez. Eisenhoweriu.

Ketvirtadienį kalbėjo prez. Eisenhower paliesdamas Afrikos tautas ir nusiginklavimo klausimą. Penktadienį savo propagandą paleido Kruščiovas apie taikingą sugyvenimą. Svarbesnes kalbų vietas paduosime sekančiame laikraščio numeryje.

New Yorko policija niekad neturėjo tiek darbo kiek dabar. Visi komunistų atstovai turi būti dvigubai daugiau saugojami, negu paprastai. Komunistai buvo paskleidę gandus kad ruošiamas atentatas prieš Kruščiovą.

NAUJA KONGO VYRIAUSYBĖ PRIEŠKOMUNISTINĖ

Pulkininkas Mobutu sudarė naują vyriausybę iš įvairių technikų, kurie daugumoje ne priklauso jokiai politinei partijai. Vyriausybė yra griežtai prieškomunistinė. Rusų ir čekoslovakų pasiuntinybės jau grįžo į savo kraštus.

Į Jungtinių Tautų Organizaciją šią savaitę priėmė 13 naujų Afrikos tautų atstovų.

BRAZILIOJE.

Galima sėkyti, kad esame prezidento rinkimų išvakarėse. Propaganda labai stipri visų trijų kandidatų. Nors lotistai paskutiniu metu labai suaktyvino savo propagandą, bet Janio Quadros nugalėti yra neįmanoma.

Skleidžiama įvairių gandų. Būk tai gali kilti, ar gali būti specialiai sukelti, kokį nors neramumą ir dėl jų rinkimai gali būti atidėti. Kad kas aors yra daroma rinkimams sukliudyti atrodo, kad yra pagrindo, nes vienur kitur yra nedidelio pobūdžio neramumų, yra pasireiškę. Tačiau sunku prileisti, kad jie būtų tokie dideli, kad net rinkimus sukliudytų. Nors bandymų gali būti betvarkei sukelti.

Kalba, Papročiai ir Tautinis Idealizmas

IGN. ANDRAŠIŪNAS

Tautos gyvybės klausimą galima tyrinėti įvairiais požiūriais. Biologas pagal eugenikos mokslo duomenis ieškos tautos kasdieniu dvasinių ir fizinių pradų jos tvirtumui kelti. Istorikas ieškos istoriniuose žygiuose iškelti tautos garbę ir didybę. Valstybininkas stengsis atskleisti savo tautinės bendruomenės kūrybinį nusiteikimą ir jos dvasinius ir medžiaginius polėkius parodyti.

Šie klausimai gerų specialistų mąstysenoje gali būti labai įdomiai paliesti, išgvildinti ir išryškinti.

Man rūpi tautos gyvybę pažiūrėti grynai tautiniu požiūriu. Žiūrint iš šio taško, tautos gyvybę sudaro šie pagrindiniai veiksniai: kalba, tradicijos, papročiai ir tautinis idealizmas.

Pagal kalbininkų apibrėžimą, — kalba yra priemonė dvasios ir proto sąmonės turiniui išreikšti. Kalba — tautos gyvybę gaivinantis šaltinis. Kalba yra priemonė tautos dvasią atskleisti jos sielos pasaulį parodyti. Per kalbą tauta išreiškia savo mintijimo gilumą, dvasios kūrybinį nusiteikimą.

Šiuo atveju labai svarbu, kad mūsų jaunoji karta išmoktų pakenčiamai savo tėvynės — motinos gimtąją kalbą. Kad jaustų jai meilę ir taurų prie jos prisirišimą.

Mūsų tautos praeityje, jos valdovai savo karo žygiams atžymėjo ir įamžino Lietuvos vardą. Bet savo likiminės kovos kelyje lietuvių kalbai nebuvo lemta tapti valstybinio santykio avimo priemone. Ji liko kasdieninio lietuvių gyvenimo minčių išreiškėja ir jo būties tarpininkė. Ir tik dėl šitos priežasties lietuvių tauta žiloje senovėje daug ko nusėjo ir prarado.

Mūsų praeities istorijos lapai rodo, kad lietuviai daug savo kraujo ir dvasios turtų atidavė rytų, pietų ir vakarų kaimynams. Jie mūsų tautos kraujuje ir jos būde išaugusiais vaisiais didžiuojasi ir saviškai prisiminkime Adomą Mickevičių, E. Kantą ir kt. Mūsų tautos dvasioje, amžiais brandintais kultūros gėlių žiedais, papuošėme svetimųjų me no šventyklas. Tai skauda ir žalinga mūsų praeities klaida.

Bet ilgų amžių bėgyje lietuvis, kurdamas savo kasdienio gyvenimo būdą, kartu su kūrė dideles lobynus pasakų, dainų ir įvairios tautosakos. Savo kasdienio gyvenimo santykiuose paliko labai daug gražių papročių, taurių tradicijų ir pavidale vadinamų liaudies šokių įvairių meninių apraiškų.

Tai yra senos ir garbingos tautos išdava. Tautos, kuri sugebėjo savo dvasinę gyvybę išreikšti gražiausiais kūrybos žiedais. Ir šie amžiu bėgyj

sukurti mūsų liaudies dvasinių turtų lobynai yra didelė priemonė mūsų tautos gyvybę išlaikyti ir jų nuo didžiųjų pavojų apsaugoti. Bet kad visa tai žadintų ir gaivintų mūsų tautos sąmonę, reikia, kad mūsų likiminės nelaimės vingiuose degtų mūsų dvasioje tautinio idealizmo liepsna. Idealizmo, apie kurį dainavo mūsų atgimimo dainius Maironis, gaivinančiais varpo aidais kėlė iš miego V. Kudirką, ugningais žodžiais bylojo Vaižgantas — Tumas ir visa eilė anos gadynės idealistų. Jų pranašiški žodžiai pasiekė mūsų tautos gyvybės gelmes, sužadino mūsų tautos širdyje laisvės ilgesį. Ir per auksą, kančias ir didelį tautinį idealizmą sužybėjo išsvajotos laisvės idealas.

Daugelis mokslininkų tvirtina, kad tautinės minios šaknis siekia net antikinius laikus, kad tautiškumas yra modernus reiškinys ir kad tautiškumo išsivystime giliai mintį yra įdiegusi žmogaus prigimties nemarioji kūryba. Tai gi, anot Mazzini, tautiškumas yra tai, ką Dievas kiekvienai tautai skyrė žmonijos darbe.

Bet man šiuo reikalu daugiau rūpi sustoti prie mūsų lietuviško tautiškumo. Mūsų tautiškumas buvo nuspalvintas humanistiniais pradais. Jis išėjo iš mūsų tautos individualaus būdo savybių. Todėl jis rėmėsi ne romantizmo mistika, bet gilaus proto galia ir šiuo atžvilgiu mūsų valstybės vyrai siekė ne kitus laisvės vardu pavergti, bet sudaryti tinkamas sąlygas, kad lietuviško tautiškumo pavėsyje, galėtų tarpti ir žydėti mūsų krauto ūkiška ir dvasinė kultūra.

Kalbant apie mūsų tautiškumo dabarties būklę, jo raidą ir ateities gaires, reikia turėti mintyje, dėl savo būvio mūsų praeities sunkius istorinius įvykius ir išgyvenimus. Mūsų tautos likiminė padėtis yra labai panaši į tuos laikus, kada Maironis dainavo:
Jau slavai sukilo uo juod-
[mario krašto,
Pavasaris eina Karpatų kal-
[nais;
Po Lietuvą žiema, nei žodžio,
[nei rašto,
Neleidžia erelis suspaudęs
[sparnais.

Tik šiandieną, vietoje plėšraus paukščio erelio, tėvynėje pasilikusius kankina marksizmo dialektika, o svetur išklydusius praktinis materializmas. Abi jos mūsų tautiniam idealizmui yra didelės kliūtys.

Pagal Markso mokslą ateities gyvenime tautos turės išnykti, jų vietoje atsiras tautiškumo anspalvio neturiant bendruomenė. Tai šiuo atveju kiekvienas tautiškumo pašieškimas, pagal Markso doktriną, yra nepageidaujamas. Tautos savo dvasinę kūrybą turi derinti pagal iš anksto su-

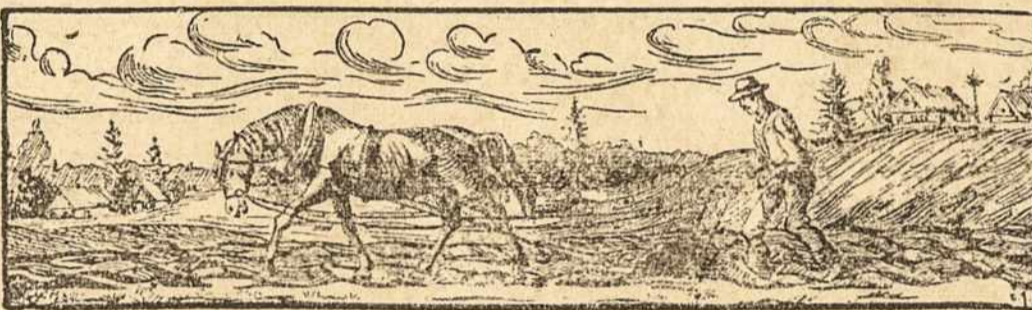
NEREGĖTAS PAUKŠTIS

Neregėtas erdvių paukštis
suka, rezga baltą gūžtą,
kreikia, suka snaigių puką
ir į saulę dairo baugščiai.

O susukęs gūžias, tūpias,
deda deimanto kiaušinį,
ledo sapnas, šerkšno kvapas
dvelkia šaltį geležinį.

Būdi, miega — tyliai tupi,
Sergsti, dangsto minkštą gūžtą,
kad jo džiaugsmas nesudūžtų,
ledo kevalu sutrupęs.

Vysto, sūpauja, liūliuoja
ir vis dairo, baugščiai žvalgos;
sparnas slapo burtą trapų,
kad neskintų saulės dalgis.

Elektros Gamybos Perversmo Išvakarėse

V. PETRAITIS

Stambiose šiluminėse elektros jėgainėse, naudojančiose anglies ar atominį kurą, elektros energija gaunama iš alternatorių, kuriuos suka garo turbinos. Pastaruoju metu, studijuojant raketų sugrįžimą iš erdvės į orą ir darant įvairius toje srityje bandymus, yra žymiai pagilintos žinios apie savybes labai aukštos temperatūros dujų, su kuriomis neteko iki šiol susidurti paprastose šiluminėse jėgainėse.

Avco Everett Bendrovė, pagal sudarytą su Oro Laivynu kontraktą, virš trijų metų tyrė aukštos temperatūros dujų savybes. Paaikškėjo, kad tokios dujos ionizuojasi ir virsta elektros laidininku. Iš čia kyla sumanymas gaminti elektros visai nauju būdu, atsisa-

planuotus dėsnius. Galutinėje išvadoje jos turi nelygiuoti ir išnykti kad jų vietoje galėtų atsirasti internacionalinė žmonių masė.

Kapitalistinėje santvarkoje žmogus tampa mašinos ar fabriko dalimi, be jokios dvasios gamybos įrankiu. Žmogaus dvasios kūrybiniai pradai palengva miršta ir užleidžia vietą kapitalizmo pagimdytam skubėjimo rūpesčiui ir rytdienos netikrumui. Šitokioje būklėje žmogaus gražius vadinamus nusiteikimus pakeičia bedvasinė kapitalizmo aplinkuma į beidejinę rutiną. Tik stiprios asmeybės, apsišarvavę geležine valia ir nepalaužiamu ryžtu, gali išlikti nepaliestos.

Kiekvieno lietuvių yra šventa pareiga įsisaugoti taisybiškai realiais pavojaus jausti didelį atsakomybės jausmą prieš istoriją ir mūsų tautos ateitį.

kant nuo įprasto alternatoriaus ir garo turbinos. Juos pakeistų judančių dalių neturintis magnetohidrodinaminis (mhd) generatorius, kurio veikimas remiasi aukštos temperatūros dujų dinamika ir Faradejaus elektromagnetinės indukcijos dėsnio į dujas, kurių spaudimu paverčiamos skysčiais, dažnai žiūrima, kaip į skysčius, iš kur žodis „hydro“.

Mhd generatoriaus idėja nėra nauja. Dar prieš 50 metų buvo užpatentuotas generatorius, kuriame elektros jėga indukavosi sūriame vandenyje, tekančiame tarp stipraus magneto polių. Tačiau ta mhd generatoriaus idėja nebuvo sekminga, nes nieko nebuvo žinoma apie aukštos temperatūros dujų savybes.

Daryti rimtus žygius, kad praktinis kapitalizmas nenustelbtų mūsų tautinio idealizmo.

Pavergtas lietuvis tėvynėje jaučia didelę meilę ir pagarbą savo tėvų kalbai, papročiams ir tradicijoms. Lietuvis išklydęs į platų pasaulį turi gyventi tautinio idealizmo dvasioje ir jo didybėje. Šiuo požiūriu, mus, su tėvynėje pasilikusiais, jungia vienianga ne matomoji jėga dvasia bendram darbui tautos gyvybei išlaikyti.

Vienas mūsų valstybininkas yra pasakęs, kad lietuvių idealas turėtų būti — Riteris Budrys. Jis visados turėtų būti mūsų protuose ir širdyse, kad už laisvės idealą, kritusių aukų krauju išrašytas tamentas — Nebaigtus žygius, jūs gyvieji atlikite! — būtų kovoje dėl tautos gyvybės ir laisvės tesėtas.

Pastaruoju metu mhd generatorius pasidarė dėmesio centru įvairių elektros bendrovių ir mokslininkų. Avco-Everett Tyrimų Laboratorijoje yra suprojektuotas ir sėkmingai išbandytas 1 kilovatu eksperimentinis mhd generatorius Westinghouse B-vės laboratorijose neseniai išbandytas 2,5 kW mhd generatorius, kuris vartoja 4600° F dujas, gautas deginant naftą deguonio srovėje, ir tekančias 2000 mylių per valandą greičiu prie spaudimo 15 svarų į kv. colį stipriame magnetiniame lauke. Kalio druska, primaišyta prie alyvos, padidino dujų elektrinį laidumą. Vanduo aušino generatoriaus sienelės padarytas iš cirkonio. Tas generatorius galėjo veikti tik keturias minutes, nes nuo karščio pradėjo tirpti jo dalys.

Dešimts vadovaujančių elektros bendrovių prisijungė prie Avco B-vės tikslu ištyri galimybę pastatyti komercinio masto mhd elektros jėgainę, kuri, kiek jau patirta, tiek energiją nebrangiau už paprastą šiluminę jėgainę, kainuotų tiek pat kiek ir pastaroji, o be to veiktų su apie 20-25% didesniu šiluminiu našumu. Jei pasiseks nuglėti kliūtis ir tokią jėgainę pastatyti, tuo bus padarytas elektros gamyboje didelis perversmas ir atverstas naujas puslapis elektros gamybos istorijoje.

Šiuo metu studijuojami planai dviejų mhd jėgainių: viena vartota anglimi kūrenamą krosnį įkatinimui ir ionizavimui dujų kurios teka magnetiniame lauke, o kita naudota tam pačiam tikslui atominį reaktorį.

Preliminarinės studijos, atliktos Amerikos Elektros Energijos Tiekimo Bendrovės ir Avco-Everett laboratorijos vertė manyti, kad teoretinės ir praktiškos problemos, su kuriomis tenka susidurti mhd jėgainę projektuojant, bus sėkmingai nugalėtos. Tam tikslui turi būti pradžioje pagilintos studijos apie elektros energijos gamybą pagal ba karštų dujų, judančių magnetiniame lauke, įrengtas ir išbandytas didesnio masto mhd generatorius, išvystytas naujos medžiagos, išlaikančios labai aukštą temperatūrą, pagilintos studijos apie dujų elektrinį laidumą atrastos geresnės medžiagos, primaišymui prie dujų, padidinti jų elektrinį laidumą o be to atliktos kruopščios ekonominės studijos.

— Prancūzija pradeda statyti potvynių ir atoslūgių vandens jėgą išnaudojančią elektros jėgainę. Jėgainė turės 34 žemo spaudimo 10 000 kW turbinų vienetus 2400 pėdų ilgio užtvankoje. Jėgainė išnaudos 34 pėdų aukščio potvynius ir gamins per metus 570 milijonų kWh. Jėgainė bus užbaigta 1966 m ir kainuos 80 milijonų dolerių.

SINETINIS CHLOROFILAS

Atomo suskaldymas ir sintetinis chlorofilas yra dideli mokslo laimėjimai. Sintetinis chlorofilas mokslininkams pasisekė tik po dvidešimt metų kruopštaus darbo. Chlorofilas yra saulės energijos transformatorius: anglies dvideginis, kaip galutinis organinių junginių degimo produktas, ir van duo saulės energijos dėka chlorofile susijungia ir tuo būdu pasigamina cukrus, krakmolai, baltymai ir riebalai. Šią procesą atlieka žalieji augalai.

Muencheno Universiteto profesorius Strehl ir bulgarų tautybės dr. Kalojanoff surado kelią į sintetinį chlorofilą. A Harvard Universiteto profesorius Woodward beveik tuo pačiu laiku pagamino sintetinį chlorofilą B. Suradimas kelių sintetinį chlorofilą yra nemažesnis mokslo laimėjimas kaip atomo suskaldymas. Sintetinis chlorofilas tarnaus tik žmonių gerovei. Tuo tarpu atominė energija, galėdama būti žmonijos palaima, dabar surado rimtą sunaikinimo grėsmę. Atominį amžių atidare atominės bombos. Sintetinis chlorofilas yra naujas maisto produktų gamybos kelias. Dabar susidaro milžiniškos galimybės: sintetinis chlorofilas prisidės prie maisto gėrybių padidavimo. Fritz Haber prieš keliasdešimt metų surado kelią į sintetinį amoniaką. Amoniakas gaminamas iš oro azoto ir vandenilio. Oro azotas per amoniaką įvedamas į junginius, kuriais gali pasinaudoti augalai. Amoniakas dabar yra modernaus žemės ūkio beveik visas pagrindas: be dirbtinių trąšų žemės ūkis būtų labai skurdus. Sintetinis chlorofilas atidaro kelią oro anglies dvideginį jungti su vandeniu ir taip gaminti maisto medžiagas. Tą privilegiją ligšiol turėjo tik žalieji augalai. Žmogus vis daugiau artinasi prie kosminių paslapčių.

Mokslą ta pačia kryptimi stumia įvairios šalys. Tą rodo sintetinio chlorofilo atradimas. Parengiamuosius atradimus į sintetinį chlorofilą padarė vokiečių prof. Nobelio premijos laureatas Warburg ir amerikietis dr. Burk. Sintetinis chlorofilas gali sukurti milžinišką maisto gaminių pramonę.

V. L.

— Praas Naujokaitis davė mums naują kūrinių — elegijų knygą „Akmens širdis“. Autorius reiškiasi įvairiose srityse: yra pedagogas, laikraštininkas, lieratas. Pernai metais iš spaudos išėjo jo romanas „Opelini negrižta į kalnus“ ir lyrinė poema „Šviesos mergaitė“; plačiai žinomas jo vadovėlis „Naujoji lietuvių literatūra“; dar Lietuvoje buvo (1930 m.) išleista jo eilėraščių knyga „Prie svyruojančių beržų“, o dabar vėl pasirodo su poezijos knyga — „Akmens širdis“. Čia jis dainuoja ir apie miestus su akmens širdi-

mi, ir apie mergaitę, kurios širdis tarpais suakmenėja. Elegijose paprastai stipriai atsiliepia gallesio ir skundo tonas, ir čia to netrūksta; anot autoriaus: „Šešėlis tik esu / Numirusių šviesių dienų...“

Autorius mėgsta gamtą ir asociacijos keliai jį nuveda į ilgesingas svajas; pvz. rašydamas apie krintantį sniegą, jis mena Lietuvą: „Kai krinta baltos sniegės, / Ilgu ir baisiai liūdna / Baltųjų tėviškės laukų“. Kryžių vaizdas jį veda į gimtąją žemę ir jisai pasako jasi: „Bet pavargęs pasaulio keliuos, / Vis lietuviško kryžiaus ilgiuos: / Praradimo ugnį / Tik jis vienas skaudančią širdį paguos...“ Bet autorius nėra tik skausmingos reznacijijos dainius; priešingai vietomis jis prabyla su veržliu ryžtu: „O taip norėčiau apaplūpti / Sodriu pavasario lietum, / Paberti pievose žiedų gausybę, / Griausminga su skambėt daina“.

Šalia gamtos meilės, tėviškės motyvų autorius randa gaiviają jėgą ir religijoje išgirdęs varpus skambant, jis rimuoja: „Esu nukritęs lapas vėjuose / Rudens niūriuos, / Bet Tavų varpų skambėjime / Gir džiū / Velykų rytmečio šviesas, / Ir pats vėl pumpuru / Išsprogt veržiuos / Pavasario gaisiuosius spinduliuos...“ Dievas jam, nors tarpais yra rūstus, bet visgi — mylinis „ir laimina žmogų ir žiedą“.

Knyga turi 104 psl., išleido „Ateitis“, viršelis patrauklus, pieštas dail. P. Osmolskio.

BAŽNYČIA AUGA

Formozoje yra 27 572 katalikai. 1951 m., kai ten nuvyko marylknolių misionieriai, ten buvo tik 4 000 katalikų. Dabar ten darbuojasi 69 svetimšaliai ir 17 kiniečių kunigų, 10 kinų ir 7 užsieniečiai broliukai, 55 kinietės ir 21 kitų tautybių sesuo vienuolė.

— Balfo veikla per 16 metų. Balfo Cente X Seimui baigiama paruošti statistinės žinios netik už pastaruosius du metus, bet ir už 16 Balfo veiklos metų. Daviniai gana įdomūs, pvz. Belfastas per 16 metų turėjo pajamų virš aviečių milijonų dolerių grynais pinigais, kurių didesnę dalį suaukojo Amerikos lietuviai. Per tą patį laiką gėrybėmis Belfastas gavo per 7 milijonus svarų įvairių gėrybių, kurios vertos daugiau kaip 4 milijonus dolerių. Tad apytikslė Balfo apyvarta per 16 veiklos metų siekia šešis milijonus dolerių. Visi tie milijonai jau senai išdalinti. Dabar Belfastas veikia iš naujai surenkamų aukų.

Smulkios apyskaitos bus parengtos dešimtajam Balfo seimui, kuris todėl turės būti gana įdomus.

— Lituanistika Columbijos Universitete nuo šių mokslo metų dar praplečiama įvedant platesnę literatūros dėstymo kursą. Amerikos lietuviai studentai daugiausia naudojasi kalbos kursu, gi litera-

Leonardas Andriekus

Alfa Sušinskas

VIZIJA

Mačiau, kaip iš gilių tamsybių išsinėrė,
Lyg skaidrios prizmės, tolimi kalnai.
Ir kokią džiaugsmą jautė paukščiai, žvėrys,
Tiktai Tu vienas, Viešpatie, žinai.

Mačiau, kaip spinduliai kristaluos lūžo
Ir septyniom spalvom ištryško virš kalnų,
Mačiau, kaip žalia toga siautėsi gegužis,
Ereliai saulėn išskleidę sparnus...

Kasdien jie nusileis į tų viršūnių sniegą
Ir, lyg karaliai po laimėjimų, ilsės --
Kas jiems, kad slėnyje upelis neužmiega,
Ir ašaros pasipila iš debesies!

Bus, kaip kristalai, nuskaidrėję metai --
Gyvenimas, kaip lūžęs spindulys.
Mes būsim d dely kalnų stebuklą matę,
Ereliais lakstę tolimoj šaly.

Beratis Vagonas Ateities Susisiekimui

Kelionė tarp miestų, esančių atstume kelių šimčių mylių vienas nuo kito, turi trūkumų ir reiškia alauja pagerinimo. Nors lėktuvai skrenda greit, tačiau tenka sugaišti daug brangaus laiko nuvykti į aerodromą ir iš jo, o bet jie yra mažiausiai saugūs už kitas susisiekimą priemones. Gi kelionė traukiniu ar automobiliu atima daug valandų, nes jų greitis nepašoka 80 mylių per valandą. Todėl intensyviai ieškoma naujų susisiekimą būdų, kurie būtų greitai ir saugūs.

Fordo Motorų Bendrovė yra išradusi ir pagaminusi modelį beračio vagono pavadinimo „levacar“, kuris yra tyrimo ir tobulinimo stadijoje. Tos bendrovės inžinieriai Haynes ir Jay skaitė referatą apie „levacar“ Amerikos Mechanikos Inžinierių susirinkime ir Aviacijos konferencijoje. Jų samprotavimus čia suglaustai pateikiame skaitytojams.

„Levacar“ neturi ratų ir todėl jį galima pavadinti beračiu vagonu. Jis turi atramas arba „padus“, kuriais jis remiasi ant specialių bėgių. Suspausto oro srovė paduota į „padus“, iškelia visą vagoną colio dalį virš bėgių tokiu būdu, kad vagonas kabo ore virš bėgių neliesdamas nei

bėgių, nei žemės. Lėktuvo tipu variklis suteikia jėgą, stu miančią vagoną pirmyn, kurs juda be trinties nugalėdamas tik oro pasipriešinimą. Tas pats variklis gali sukurti kompresorių suspausto oro gamybą. „Levacar“ slysta suspausto oro sluoksniu virš bėgių, arba, kitaip sakant, jis lekia kaip lėktuvas nekeisdamas savo atstumo nuo bėgių. Beračio vagono greitis sieks tarp 200 ir 500 mylių per valandą. Jis judės švelniai, netaškėdamas ir nekratydamas. Judėdamas prie pat žemės, jis bus daug saugesnis už orlaivius, nes motoro sugedimo atveju jis sustos, praslydęs tam tikrą atstumą be jokio pavojaus keleiviams. Suspausto oro atsargos pakaks dar trum pam laikui iki vagono sustojimo, o jei net suspausto oro srovė ir staigiai nutrūktų, vagonas, nusmukęs ant bėgių, pračiuožtų ant jų pilno greičio iki sustojimo 2 mylias. „Padai“ nuo trinties apsidėvėtu ir juos tektų pakeisti, tačiau keleiviai paliktų saugūs. „Padai“ visiškai susidėvi tik nuo 7 mylių slidimo bėgiais. Beratis vagonas negali nušokti nuo bėgių, nes tam tikras „padų“ skaičius apsupa bėgius. Ar šis išradimas prisigis, parodys netolima ateitis.

tūra galėtų daugiau pasinaudoti raujieji lietuviai studentai. Šalia Pensylvanijos Universiteto, tai vienintelis universitetas Amerikoje, kuri li tuanistika yra dėstoma kaip reguliarus studijų objektas ir gaunami studijų kreditai kaip ir iš kitų dalykų. Pereitais metais ir lituanistikai buvo įvestas praktinis dėstymo metodas — laboratorinės lingvistinės pratybos. Plečiamas kiek ir lituanistinis skyrius bendroje bibliotekoje; būtų gerai, kad leidėjai šiam universitetui siųstų bent po 1 egz. ypač mokslinių knygų. Lituanistiką šiame universitete dėstė dr. A. Šešplaukis.

— Radio Corporation of America pagamino elektros generatorių be judančių da-

lių, kurs raketos ar vairuojamo sviedinio išmetamų dujų karštį paverčia tiesioginiai į elektros energiją. Naujas generatorius sveria tik 3.5 svarus ir tiekia 270 vatų. Generatorius sudarytas iš tuščiaavidurio vamzdžio, kuris uždedamas kaip mova ant išmetančio liepsnojančias dujas vamzdžio. Generatorius panašus elektroniniam vamzdeliui — diodui, kuriame elektronai nuo įkaitusio katodo teka link kito elektrodo. Generatoriuje katodą sudaro tuščiaavidurio cilindro vidinės sienelė, o antrą elektrodą — išorinės cilindro sienelės. Tarp tų dviejų sienelių yra siauras tarpas, pripildytas cezio garais. Kai vidinės sienelės įkaista nuo išmetamų karštų dujų, elektronai teka iš katodo į anodą.

Kantrumo Mokykla

Kiekvienas žino, kad kantrumas gyvenime yra labai reikalingas. Bet kaip to kantrumo įgyti? Kame yra toji kantrumo mokykla? — Atsakymas — kiekviename žingsnyje, visur.

Dirbi, mokaisi, o vis dėlto tavęs neįvertina kaip reikiant. Tačiau tu kantriai dirbi, tyliai ir sąžiningai varai savo darbą į priekį. Dievas mato tavo darbą ir jį įvertina. Tik nenusimink: tu pats sau įrodai, ko esi vertas.

Savo patvariu darbu tu mokaisi ir kantrumo, įsigyji stiprią kantrumo jėgą, kuri tau gausiai atlygins vėlyvesnia me gyvenime.

Bet koks skausmas yra proga kantrumui ugdyti.

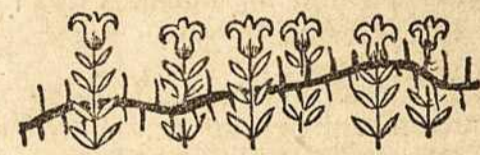
Kiekviena diena yra pilna mažų ir didelių progų kantriam būti ir kantrumui ugdyti. Šeima, mokykla, darbovietė, krautuvė, sporto aikštė, svečiavimasis, teatras net bažnyčia — ak visą gyvenimą ir bet kuri aplinkuma vis yra ne dirbtinė, bet tikra bei natūrali kantrumo proga.

Įsimintingas, kuris nepažiopso sutiktų progų kantrumui stiprinti. Nelauk pasisekimo, jei esi nekantrus, pasisekimas ateina tik po kantraus darbo ir po kantraus laukimo.

Kas yra nekantrus, tas griau na ne tik savo, bet ir kitų laimę. Nekantrusis yra dažniausiai nemėgiamas asmuo bet kurioje draugėje. Jis pasidaro nervuotas, kitus vargina, įkyrus. Jo darbas dažnai yra netobulas. Nekantrumo įprotis pakerta žmogaus pasisekimo šaknis.

Tu turi sunkių pareigų ir darbų? Kantrumas juos palengvins. Nesiseka? Kantrumas padės!

— Palaimintasis kantrume, tu esi jauno žmogaus pasisekimo laidas ir jo gražios ateities užtikrintojas!

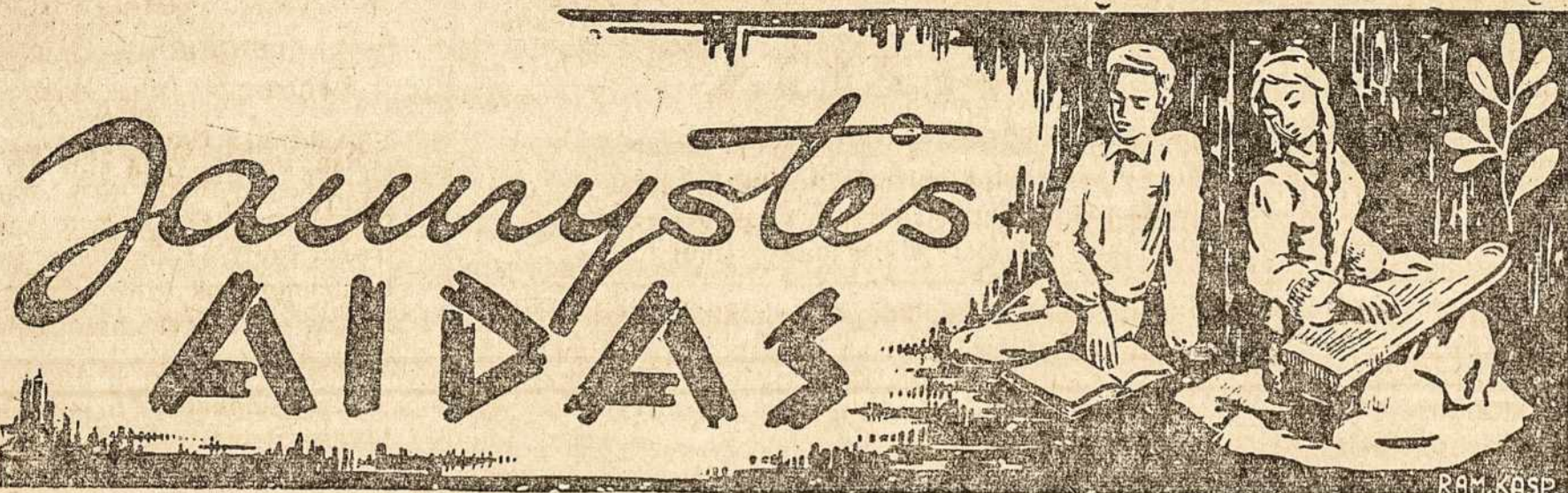

Cezio dujos ionizuojasi nuo kontakto su įkaitusiu katodu ir sustiprina elektronų tekėjimą. Elektros energija kuri pagaminama tokiu būdu, vartojama raketos vairavimo mechanizmui ir kitiems aparatams.

V. P.

PALENGVINAMAS ROŽANČIAUS KALBĖJIMAS PALENGVTUOS KRAŠTUOS

Vysk. V. Brizgiui prašant, Šventoji Poenitenciarija, Šv. Tėvo pavedimu, suteikia visiems Pabaltijo kraštų ir Rusijos katalikams tol, kol tęsis dabartinės aplinkybės, šiuos atlaidus už rožančiaus kalbėjimą ir už Kryžiaus Kelio sto (pabaiga 4 pusl.)

«JAUNYSTĖS AIDAS»

«M. L.» skyrius jaunimui

Redaguoja Redakcinė Komisija:

Julija Šimonytė, Aloyzas Kuniškis,
Julija Jurgelevičiūtė, Danutė Jurevi-
čiūtė, ir Genovaitė Svinkūnaitė.

Raštus siūsti — «Jaunystės Aidui».

Caixa Postal 4118

São Paulo.

S. Paulo (Vila Zelinos) lietuviško jaunimo grupė

— Kunigas Juczas Šeškevičius grįžo į S. Paulį

Ilgai lauktas Kun. Juozas Šeškevičius, Dėdė Juozas, grįžo į S. Paulį praleidęs virš šešis mėnesius svetingoj Šiaurės Amerikos brolių lietuvių kolonijoje dirbdamas ir ilsėdamas: vesdamas misijas, pavaduodamas parapijų klebonus ir vadovaudamas jaunimo vašaros stovykloms.

Kun. Šeškevičiaus laukė visi, seni ir jauni Nėšėkė jo ilgesnį laiką visi pajuto, kaip jis reikalingas čia S. Paulyje. Bet ne tik S. Paulio lietuviai jį mylėjo ir laukė, taip pat ir brazilai Kun. Šeškevičius mus taip pat mylėjo, S. Paulio neužmiršo Sako, turėjęs daug pagundų palikti visas Šiaurės Amerikoj, bet mielė Brazilijos lietuviams, ypač jaunimui, grąžino jį atgal. Grįžo pilnas gražių išpūdžių, naujų idėjų, na, ir atvežęs visiems gausių dovanų.

Jau praėjusį penktadienį aerodrome susirinko didelė lie-

tuvių minia. Matėsi atstovai beveik iš visų S. Paulo Vilų. Visi laukė «Real» kompanijos lėktuvo, kuris turėjo atvežti laukiamą ir mylimą kunigą. Po ilgo laukimo, lėktuvas smarkiai vėlino, pamatė jau iš tolo sveikinantią susirinkusią tą šviesią Kunigo Šeškevičiaus asmenybę, kuris kartu atvažiavo su p-le Nijole Vinkšnaityte dalyvavusia Čikagos Ateitinių kongrese.

Sekmadienį 3 val. po piet V. Belos Vytאו Didžiojo mokyklos salėje įvyko mūsų laukiamojo pagerbimas. Salė pripildė svečiais taip, kad tos šventės rengėjams buvo sunku juos tinkamai priimti bei pavaišinti taip kaip kad buvo norėta.

Trumpoje meninėje programoje, kurią atliko lietuviškų mokyklų mokiniai ir moksleiviai ateitiniškai, jaunimas parodė, kad Kun. J. Šeškevičiaus jų širdyse įdiegi idealai neišnyko, — jie veikė ir dirbo kiek leido jų jėgos ir aplinkybės.

kis Tėve mūsų, Sveika Marija ir Garbė Dievui — penkių Išganytojo žaidžių atminimui ir viena — Šv. Tėvo intencija. Visi Pabaltijo kraštų ir Rusijos katalikai, kol tęsis dabartinės aplinkybės, yra dispensuojami nuo vadinamo Stačių kryželio naudojimo, kurį normaliose aplinkybėse naudoja ligoniai ar kiti negalintieji apėiti Kryžiaus Kelių. Kryžiaus Kelių atleidams laimėti užtenka atkalbėti minėtas maldas, apmąstant Išganytojo kančią, ir atlikti išpažintį bei priimti Šv. Komuniją. Kas iš azinties atlikti ir Komunijos priimti negali, užtenka sužadinti tobulą gailę už nuodėmes

(pabaiga iš 3 pusl.)

čių apmąstymą: dalinius 15 metų atleidus už pamaldų ir su gailėsčiu už nuodėmes bent vienos šv. rožančiaus paslapties sukalbėjimą, nors melstųsi ir be rožančiaus, kuris atleidų laimėjimui nėra reikalingas; atleidus, kurie yra skiriamai už Kryžiaus Kelių apėjimą, Pabaltijo kraštų ir Rusijos katalikai gali laimėti, vien atkalbėdami 2 kartų Tėvų mūsų, Sveika Marija ir Garbė Dievui Tėvui, drauge apmąstant Išganytojo Kryžiaus Kelių stėčiai skiriant vieną Tėve mūsų, Sveika Marija ir Garbė Dievui Tėvui, pen-

Dėdės Juozo priimtųjų proga norime tarti nuoširdžią padėką visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie tos šventės parengimo. Jų yra tiek daug, kad neįmanoma visų išvardinti. Dėkojame Liet. Sąjungai už leidimą nemokamai pasinaudoti ta puikia V. Belos mokyklos sale, ponios mokytojoms už parengimą meninės dalies, mūsų jaunimo mamytėms už tokius puikius užkandžius, tėveliams, kad neleido svečiams troškulių kentėti, tai gerajai poniai, girdžiusiai mus skania lietuviška gira, muzikantams linksminusiems visus ne tik jaunus, bet ir mūsų tėvelius, vienu žodžiu visiems, kurie savo dalyvavimu, auka ar darbu prisidėjo prie tos šventės jaukios, šeimyniškai lietuviškos nuotaikos.

Rengėjai

Visiems S. Paulo brangiems tautiečiams, parodžiuosiems man tiek daug meilės draugiškumo ir vaišingumo per tuos septynerius mėnesius kuriuos praleidau S. Paulyje ir taip duosniai mane apdovanojusiems reiškiu gilią pagarbą ir nuoširdžią padėką.

Kun. Jonas Giedrys S. J.

D. Mickutė-Mitkienė

Jaunystės Dienos

Jaunų dienų rugpjūtį
Ko man nelinksmai būti?
Kas gali širdžiai drausti,
Dainuoti, šokti, siausti...

Svajų svajūžės klostos,
Jauną širdužę glosto,
Ir lyg verbų kodylos
Į dangų mintys kyla.

Dainuok miela mergyte,
Kol rugiagėlės žydi,
Kol rūpestėlių rūkas
Į kitą pusę sukas...

Atskleastos Durys

PAULIUS JURKUS

LAUKĖ šėlo pūga. Pro dabą veržėsi vėjas ir vilnim vertė sniegą į mūsų kiemą. Pusnių keteros siekė palangę. Nuo jų viesulai šoko sienom aukštyn, šliaužė pastogėm ir stūgavo, bildėjo ant lubų.

Mama čiuzėjo kambariuose ramiai, lyg visai nebūtų pūgos. Aš — drebėjau, prieš krosnies prisiglaudęs, ar mūsų trobelės nesugriautų?

Ji uždegė lempą ir grįžo virtuvėn. Nudžingau ir norėjau kažką čiaušketi, bet — ji buvo liūdna. Ji kraustė ir tvarkė stalą, aš gi nuslinkęs nuo suolo, dėjau malkas ant krosnies. Tada prisiminiau, kad lauko durys neužskleptos. Mama pamiršo!

Vėlus laikas privertė visus užbajgti tą gražią ir linksmą šventę

Ji vėl išėjo į kitus kambarius. Tai buvo vienintelė proga nepasiebtam nubėgti ir uždaryti duris.

Šokau į priemenę. Kamine kažkas sužė, ant aukšto subildėjo. Širdis suplakė. Norė-

jau šaukti, bet ranka užkliudė skląstį. Greit užsiūmiau jį ir nerte įnėriau vidun. Susirangiau prie krosnies ant suolo ir pamažu nusiraminau.

Nėšdama drabužius, grįžo mama. Norėjau kad prisimintų duris, bet ji nė žodžio nedarė. Ji pataisė mano lovą, pasiėmė storą it mišiolą knygą, atvožė ir pradėjo skaityti. Ši knyga man nepatiko. Iš kiek vieno puslapio žvelgė atsisky rėliai, užsivilkę ašatines, ir sakė graudžius pamokslus. Ramiai ir vienodai judėjo jos lūpos. Kartais sustodavo, pridėdavo pirštą prie skaitomos eilutės ir susimąstydavo.

Supratau: nedera man kalbinti. Nuėjau ir tylus lindau į patalėlį. Susigūžęs girdėjau kaip čėža knygos lapai ir lauke dūksta pūga. Prisiminiau užskleistas duris, ir man pasidarė gera. Ji tikrai dar kelsis, o aš tada pašoksių ir pasakysiu.

Mama skaitė ir skaitė. Taisiausį jau snaudusi kai sukaukė bausis vėjas, sudrebėjo visi pašaliai. Puoliausi iš lovos ir išsigandęs nubėgau pas mamą. Ji pakėlė akis į lubas pasiklausė ir tik tada atsisuko.

— Ar sukalbėjai poterius?

— paklausė manęs.

— Kaipgi!

— Ar prisiminėi keleivius?

— Bet kas tokią naktį ke-

liauja, mama?

— Vargai ir reikalai išveda

žmones, vaikeli.

— Juk gali paklysti!

Ji pasižiūrėjo mane ir į

langą užvožė knygą ir nusiėmė

akinius.

— Visai kartais atsitinka.

Prieš daugel metų, — pradėjo

mama, — mūsų miestelis turėjo

tokį paprotį, kai sausdavo

audros, gyventojai ant lango

pastatydavo lempą ir palikavo

atsklestas duris. Nors lem-

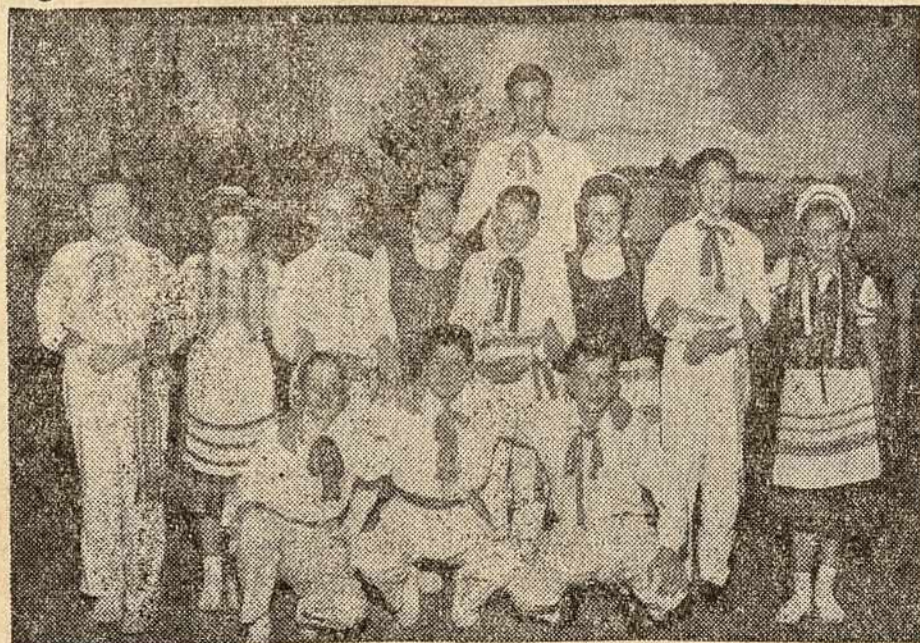
pelės buvo mažos, lyg spygy-

lėlis, bet pakeleiviai, pasis to-

matė ir galėjo užteiti kiekvie-

ną trobelę lyg į savo namus

(B. D.)

S. Paulo (Vila Zelinos) lietuviško jaunimo grupė

NATURALIZACIJOS DOKUMENTUS

Jums greitai, pigiai ir sąžiningai gali sudaryti komercinė raštinė «LITUANICA» Rua Florencio de Abreu, 157, 2.º andar, Conjunto 204, Tel. 33-6276. Adresas laiškas: «LITUANICA» Caixa postal 7988, São Paulo.
Daromė naturalizacijos (Brazilijos pilietybės) dokumentus lietuviams ir svetimtaučiams gyvenantiems visoje Brazilijos teritorijoje. Duodame nemokamai tuo reikalu visas reikalingas informacijas žodžiu ir raštu.

GEROS ŽINIOS

JAU GALITE PADĖTI SAVO ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE

- * Skubiai išsiunčiame aprangą, maistą, medžiagas, megzinius, vilną, odą batams ir vaistus.
 - * Turime visų medžiagų pavyzdžius!
 - * Laike 6-8 savaitių siuntiniai pasiekia Lietuvą. Oro paštu 2-3 savaitės.
 - * Siuntėjas gaus gavėjo parašų patvirtintą pakvitavimą.
 - * Visi persiuntimo mokesčiai ir maitas apmokami čia. Gavėjas nieko neturi mokėti.
 - * Siuntiniai pilnai apdrausti - žuvus grąžiname pinigus arba pasiunčiame naują.
- Kreipkitės pas:
Jonas Valavičius, R. Pe. Bened. de Camargo, 698, Penha Al. Boguslauskas, R. Uranium, 240 - Brooklyn Paulista.
Rašykite: Caixa postal 403 - São Paulo.
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAUDA DANTI?

Nieko nelaukdamas kreiptis į chirurgą dantistą

Dr. Mario de Franca Camargo,

kuris neseniai atidarė savo konsultoriją Vila Zelinoje RUA MANAIAS, 267. Priima: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 val. ryto ligo 10 val. vakaro.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, - V. Prudente - Fone 63-5294 São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui. Ateikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybę ir kainą.

**ESCRITORIO CONTÁBIL «V. ZELINA»
IRMĀOS BAUZYS**

Registrado no CI RI CI sob o n.º 551

Pça. S. José Campos, 8 S/ 2 - V. Zelina - S. Paulo
Telefone 63-6005

Aberturas de firmas	Contratos de locação
Encerramentos de firmas	Cartas de Fiança
Transferencias de firmas	Requerimentos
Contrat. na Junta Comercial	Balanços
Distrat. na Junta Comercial	Alvarás diversos
Escritas Fiscais	Seguros de Fogo e
Escritas Comerciais	Seguros de accidentes

HORÁRIO das 8 as 19 horas.

ESCRITORIO CONTABIL

Nascimento

Irmãos Nascimento

REG. C.R.C. SP. Nro 1.484

Atlieka firmų atidarymus, perleidimus, komercines ir industrialines apyskaitas, sutvarko dokumentus, sudaro sutartis surašo prašymus ir kitos rūšies darbus atlieka.
Juridinis Departamentas - Nejudomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 - Vila Zelina - Tel. 63-7140 - S. Paulo

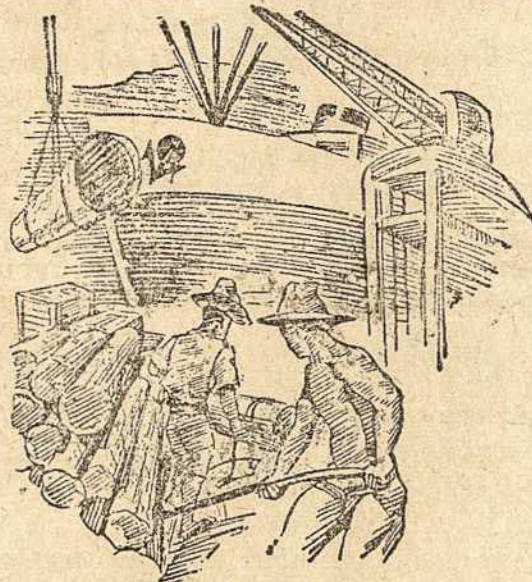
Skaitykite «Mūsų Lietuva»

Vincas Povilas Tūbelis

LIETUVIS ADVOKATAS

Kai Jums reiks kokio nors patarnavimo, kreipkitės į savo tautietį

RAŠTINĖ Rua Boa Vista, 133 5º andar - sala 11	S. PAULO	REZIDENCIJA: R. Abauna, 36 Moinho Velho, Fone 63-6273
--	-----------------	---

PRANAS & CIA. LTDA

Madeiras em geral

SÉDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 - Fone: 52-0228
Enderço Telegrafico: «CABIUNA»
Rio de Janeiro

Serraria «ITA» - Serra dos Aimorés - Municipio de Nanque - Estado de Minas Gerais

VIENINTAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMĀOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra labai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefonas: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 - SÃO PAULO

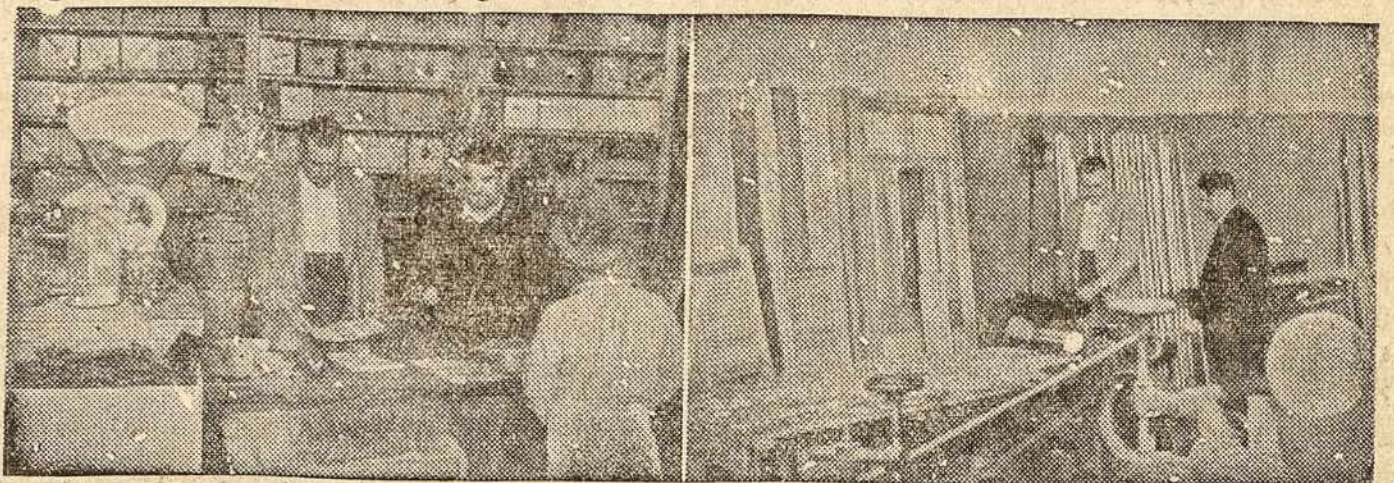
PREKYBOS NAMAI SPRINDYS & CIA.

Pça. S. José dos Campos, 1 - V. Zelina - Telefonas 63-5915

Geležies isdirbiniai ir dazai viskas elektros irengimui namu reikmens ir zaislai, ivairiausios dovanos visoms progoms.

Statybos medžiagos sandėis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 34-C TEL. 63-3285 VILA ALPINA

LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ KALENDORIUS

Pirmą mėnesio sekmadienį
Parque das Nações 10 val.
Casa Verde, 17,15 val.
Antrą:
Bom Retire, 10 val.

Utinga 17,00 val.,
Trečią:
Água Rasa 8 val.
Moinho Velho 11 val.,
Lapa 16 val.,
Paskutinį:
Vila Anastacio 8,30 val.,

Dovanos Giminėms

Įvairiausios angliškos medžiagos. (Yra virš 1000 pavyzdžių!) Batai, megstiniai, skaros ir kt. Vaistai. Maistas.
Visi siuntiniai apdrausti. Mui tai apmokėti.
Kreiptis:
Magdalena Vinkšnaitienė,
Rua Barão do Pirai, 65.
Vila Zelina - São Paulo.

SIUVĖJAS

POVILAS AMBROZEVIČUS
Rua Inhagapi, 9 - V. Zelina
(prasideda iš Av. Zenna, 595)

ATSIŠAUKIMAS Į SĂO PAULO LIETUVIUS.

Malonūs Tautiečiai, gal ne vieno širdyje libo gyvas prisiminimas 35 metų Lietuvos išėivijos sukakties, kuri buvo taip gražiai atžymėta S. Paulo mieste. Iškilmingos pamaldos Katedroje pilnutėlė je pamaldžių žmonių, tarpe kurių gražiausia spalvuota puokštė išsiskyrė mūsų jaunimas tautiniais rūbais, didingai nuskaubėjęs mūsų Himnas Aukos pakilėjimo metu, tai buvo lyg apoteozė Lietuvos išėivio Brazilijos žemėje. Jaukia me popietyje italų salėje ma tème mūsų tautos gražų atžalyną taip rūpestingai atlikusį lietuvišką programą. Viskas buvo jaudinančiai gražu, mie ia, sava...

Po viso to negalime užsida ryti ir vėl savo kasdienių rūpesčių asmeniniame lukšte. Negalime leisti lietuviybės skaidriajam ežerėliui apnykti plū dėmis jį reikia nuolat ir nuolat gaivinti besiveržiančia šviežia srove išėinančia iš mūsų pačių sumanymų ir norų.

Todėl Brazilijos Lietuvos Bendruomenės Tarybos vardu kviečiami VISI LIETUVIAI, visi kuriems lietuviybės išėaikymo problema yra brangi, į SUŠIRINKIMĄ, kuris įvyks š.m. rugsėjo m. 25 d 3 val. p.p. V. Zelinoje, Šv. Juo zapo mokyklos patalpose.

Dienotvarkėje bus referuojamos rezoliucijos išėeštos š.m. rugpjūčio 13-14 dienomis sąryšyje su 35 metų išėivystės jubiliejumi, taipogi bus svarstomi pagrindiniai tose rezoliucijose išėelti klausimai.

Brazilijos Lietuvos Bendruomenės Tarybos vardu:

Prezidiumo Pirmininkas
Henrikas Valavičius,

Prezidiumo Vice Pirmininkė
Marija Remenčienė,

Sekretorė Halina Mošinskienė.

«MŪSŲ LIETUVOS» PRENUMERATORIAI IR RĖMĖJAI

Rėmėjo prenumeratą 700 cr.:
Vaclovas Girnis.

500 cr.: Stanislovas Nacas,
Kazimieras Juknevičius,
Prenumerata pusę metų:
230 cr.: Petras Jocis, 200 cr.:
Vl. Česna.
Garbės prenumerata 1000 cr.:
KAZIMIERAS JANULEVIČIUS

— P-lė Irena Mošinskytė po skaudžios kojos operacijos grįžo iš ligoninės namo.

— Vygaudas Navickas važiuodamas motociklu sunkiai susižeidė.

— Vila Anastacio lietuviams pamaldos šį sekmadienį bus ne 8,30, bet 11,30 val., kurias laikys kun. J. Giedrys S.J., o giedos Liet. Kat. Bendruomenės choras iš Vila Zelinos. Choro pirmininkas J. Bagdžius nors nesenai dar po operacijos, tačiau kartu su choru vyks į V. Anastacio.

Po pietų 1 val. lietuvių mokyklos salone bus graži meninė programa, kurią išpildys tas pats V. Zelinos lietuvių choras.

Kviečiame nuoširdžiai visų V. Anastacio ir gretimų vilų lietuvių dalyvauti tose iškilnėse, — dalyvavimas nemokamas.

— Kun. Dr. P. Daugintis S. J. rugsėjo m. 23 d atvyko į Săo Paulo pakeisti kun. J. Giedrio S.J., kuris ėia sėkmingai darbavosi virš septynių mėnesių Kun. Dr. Daugintis S. Paulo lietuviams gerai pažįstamas, nes ėia jau ilgoką laiką tarp lietuvių yra darbavęsis Daug yra padėjęs ir spaudai savo įdomiais straipsniais ir surinkęs nemažą naujų prenumeratorių.

— Praėjusį sekmadienį buvo pakrikštytas Vila Zelinoj Albinas ir Algimanto Saldžių sūnus Robertas Jonas. Krikš-

6
Ar Prezidentu bus Nixonas, ar Kennedy - Amerikos laikysena Pabaltijo laisvės klausimu nepasikeis. Vieno ir antro kandidato perspektyvos kabo «lyg ant plauko». Lietuvių vaidmuo ir Lietuvos reikalai

(E) Mes lietuviai — ir kitos Pabaltijo tautos — dideliu susidomėjimu žiūrime į besiantančius Jungt. Amerikos Vals tybių prezidento rinkimus, įvyksiančius š.m. lapkričio mėnesį. Registruojame kandidatus į prezidentus pasisakymus: Gallupo duomenis apie gyventojų apklausinėjimus ir pan. Iki paskiausio laiko Amerikos gyventojų dauguma, atrodo, vis dar linksta į respublikonų kandidatą — dabartinį viceprezidentą — Nixoną. Bet jė persvara procentais imant, ne kiek tiek didelė, vos penketas ar kiek procentų Keletas neapsisprendusių balsuotojų nuošimčių gali rinkimų dieną visa nulemti ir į vieną ir į kitą pusę. Visa kabo lyg «ant plauko». Gali būti išrinktas vienas, gali būti išrinktas kitas kandidatas. Kai kurie rinkiminės kovos reiškiniai dar labiau pasunkina aiškiau pramatyti, kuris kandidatas bus išrinktas respublikonų Nixonas, ar demokratų Kennedy O vienas tų reiškinų — štai koks:

Viceprezidento Lodgės kandidatūra suskaldė katalikų balsus

Kaip žinoma, šiuose rinkimuose po ilgo laiko (po 3 metų) vėl išstatytas kandidatas katalikas (Kennedy) Kaip Gal-

to tėvais buvo jaunojo gimnazičiai Ana ir Stasys Koralkevičiai Krikštino Prėl P. Ragažinskas Alb. ir Alg. Saldžiai gyvena Ypirangoje rua Silva Bueno 2511, kur turi didelę daų krautuvę.

— Šį sekmadienį rugsėjo m. 25 d. 15 val. Vila Zelinoje šaukiamas Brazilijos Lietuvos Bendruomenės Tarybos narių ir visuomenės veikėjų susirinkimas Tarybos nariams dalyvavimas privalomas.

— Iaiškai: P. Kozakui, M. Vinkšnaitienei, A. Vasiliauskienei, N. Vinkšnaitytei; E. Bacevičienei, Pr. Lukaševičiui, A. Lazdauskui, T. Kizėliauskienei, S. Pakalniui.

lupo apklausinėjimai parodė, Kennedy vejasi respublikonų kandidatą Nixoną vos keletos nuošimčių skirtumu Respublikonai, iš savo pusės, padarė tokį žygį, kuris gali rinkikų katalikų nuotaikas pakreipti gerokai į respublikonų pusę. Ąia turima galvoje respublikonų sumanymą kandidatų į viceprezidentus pastatyti Cabot Lodge, katalika, JAV delegacijos vadą Jungtinėse Tautose, kur jis daug kartų labai sėkmingai kovėsi su sovietiniais delegatais, apgindamas Vakarų pasaulio pozicijas.

Kaip informuoja «Eltos Informacijų» Amerikos rinkiminės kovos stebėtojas, toji Lodgės kandidatūra į viceprezidentus suskaldė katalikų balsus. Vieni, kaip iš pradžių taip ir dabar palaiko katalikų kandidatą į prezidentus Kennedy, o kita dalis katalikų linksta į respublikonų kandidatą Nixoną kaip tik dėlto, kad kandidatas į viceprezidentus yra geras katalikas ir sėkmingas valstybininkas politikas Lodge. Sunku pranašauti, kokius tai gali turėti padarinius rinkimų dieną. Kaip pastebi «E. I.» bendradarbis kartu su didesniu katalikų veržlumu politiniame gyvenime, politinis svoris ateityje galėtų išsprukti iš angų airių rankų, jei ir ne visai, tai bent dalinai. Gali tekti daugiau skaitytis su italais lenkais ir kitais katalikų bažnyčios šalininkais, kurie rinkiminiam kandidatams gali duoti daug balsų.

Iš kitos pusės, pajudėjo kai kurie Amerikos protestantų sluoksniai. Nors ir prezidentas Eisenhoweris ir respublikonų kandidatas Nixonas ir demokratų kandidatas Kennedy pakartotinai pabrėžė, kad jie rinkiminėje kampanijoje nėra linkę panaudoti religinių bažnytinių klausimų ir stengsis juos iš rinkiminės propagandos išjungti, sunku išventgi kad kai kurie protestantų sluoksniai imtų kovoti prieš katalikų kandidatą Kennedy. Jie jam prikiša, kad išrinkus jį prezidentu, svetimos jėgos

(suprask: V... ginti daryti i... vyriausybę n... ta vertus, nepasitaps, kad... merikos katalikų bažnyčios veikėjai taip pat išvysto savo veiklą už katalikų kandidatą Kennedy prieš Nixoną, nors, kaip minėjome, abu kandidatai pasireiškė prieš religijos įjungimą į rinkiminę kampaniją.

Kas mums svarbiausia
Mums lietuviams, žinoma, pats svarbiausias klausimas, kaip žiūri ir vienas ir kitas kandidatas į prezidentus Lietuvos ir kitų Pabaltijo tautų laisvės reikalą. Esame jau anksčiau išdėstę, kad ir Nixonas, ir Kennedy ne kartą yra pasireiškę kaip aiškūs Pabaltijo tautų laisvės draugai. Jie tai patvirtino dar ir paskutiniaisiais laikais. «E. I.» bendradarbis pastebi, kad JAV visuomenė pastaraisiais laikais vysta tam tikras pesilaužimas. To bendradarbio nuomone, JAV gyvenime pradėjo lyg kiti vėjai pūsti, gal kiek palankesni tiems mažoms tautoms kaip Lietuva. Dabar jau ir patiemis žymiesiems JAV valdovams pasidarė būtina daug au susipažinti su kraštais prie Baltijos už geležinės uždangos. Nuolatinis lietuvių ir kitų veiksmų aiškinamasis darbas ėia taip pat savo daro.

Kai dėl abiejų kandidatų bendros laikysenos sovietų Sąjungos atžvilgiu, tai tojilaukysena yra aiškiai tvirta, ryžtinga. Chruščiovo ir apskritai Maskvos grubi laikysena Vakarų atžvilgiu tą prezidento kandidatų ir visuomenės ryžtingumą dar susiprino Naujasis prezidentas — ar tai bus Nixonas ar Kennedy — turės atsižvelgti į Amerikos visuomenės masių nuotaikas, kurios pastaraisiais laikais pasidarė labai antisovietinės.

Lietuviai Amerikos piliečiai ir šį kartą yra susiskirstę į respublikonus ir demokratus, kaip ir ankstesniuose rinkimuose. Yra lietuvių, turinčių žymią įtaką respublikonų viršūnėse, yra lietuvių, kurie nemažą vaidmenį vaidina demokratų viršūnėse. Yra lietuvių, kurie ir su vienos ar su kitos partijos kandidatu į prezidentus yra artimai asmeniškai pažįstami. Ar vienas ar kitas laimės - lietuvių ryšiai su Baltisiais rūmais nenutrūks.

Chruščiovo viltį pakartotinai reikštą po viršūnių konferencijos Paryžiuje susprogdinimo, būtent, kad sekantis Amerikos prezidentas koegzistencijai su Maskva būsiąs palankesnis, negu dabartinis prezidentas, tikriausiai nepasitvirtins. Nebent Kremliaus radikaliai pakeis savo politiką. Bet tuo atžvilgiu šiuo metu nėra nė mažiausių duomenų.

«MŪSŲ LIETUVŲ» GALIMA UŽSISAKYTI

Ir prenumeratą apsimokėti pas šiuos asmenis:

Kun. J. Šeškevičius V. Zelinos klebonijoje,
B. Šukevičius (spaustuvėje) Av. Zelina, 515

J. Baužys Rua Manaias, 21,
P.P. Remenčius, Praça Carlos Gomes, 180 (prie Av. Liberdade),

J. Karpavičius, Av. S. João 233 (prieš centralinį paštą),
Juozas Matelionis, Rua Iatatai, 26, Casa Verde,
Tėvą J. Giedrys prie S. Gonçalo bažnyčios, Pr. João Mendes,

K. Meškauską, Lapa, Rua Williams Speers, 700, arba Mašinarščio kursuose,

P.P. Čiuvinuskus, Rua Iliazza 822, V. Prudente,
Vl. Pupionį, Rua Lituania 67, Mooca,

B. Tubelį ir Kučinską, Monho Velho

St. Jurevičių ir Stočkų Parque das Nações.

Lietuviškas Grožio Salonas

«VENUS»

RUA GENERAL FLORES, 135 — BOM RETIRO

Trumpalaikis ir ilgalaikis, karštas ir šaltas sušukavimas, plaukų dažymas, kirpimas ir manikiura

Atsilankyte, p. Virginija ir p. Dalva visuomet jums mandagiai, greitai ir sąžiningai patarnaus.

Gera kokybė, pigiau kaip kitur, greitas įtelkimas, mandagus patarnavimas tikrai

ANTANO PAVILONIO

Manufatura de «Botões Estrela»

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 116, caixa postal 4118 - Vila Zelina, Tel. (recados): 63-1987, São Paulo.

Ąia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir mažesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir lietsargiams dalių.

FOTO BORIS

daro fotokopijas: Modelo 19, metrių ir įvairių kitų dokumentų. Darbas atliekamas greitai. Taip pat patvirtinama tabelione iš senų fotografijų daro naujas, mažas ir dideles. Atlieka reportažo darba, vestuvėse, krikštynose. Taip pat atlieka artistiškas nuotraukas.

Fone: 36-4798. Rua Libero Badaró, 443

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA

«SOFIJA»

Mokina kirpimo siuvimo, madų modelių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra registruota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaite -
Rua da Graça, 381 — casa 8 — Bom Retiro